

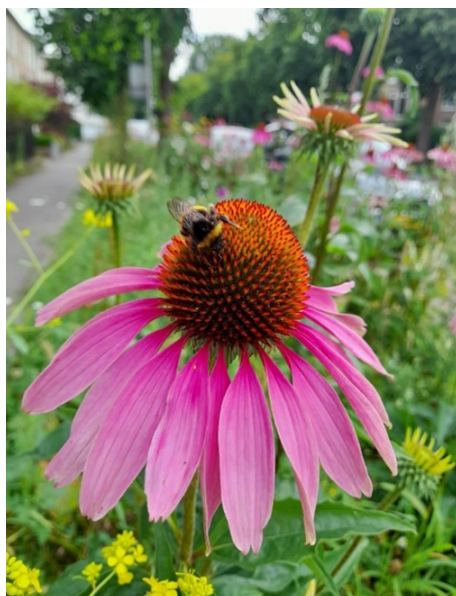
Wijkgroenagenda Burgemeesterswijk/ Hoogkamp

Maart 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Participatieproces	3
1.2 Leeswijzer	4
1.3 Hoe verder?	5
2. Beschrijving huidige situatie	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Biodiversiteit	6
2.3 Klimaatadaptatie	8
Hitte	8
Wateroverlast	8
3-30-300 regel	9
2.4 Bestaande groene initiatieven	10
2.4.1 Eetbare initiatieven	10
2.4.2 Overige groene en klimaatadaptieve initiatieven	10
3. Actieplan	14
4. Acties die (nu) niet uitgevoerd kunnen worden	18
5. Wat kun je zelf doen?	20

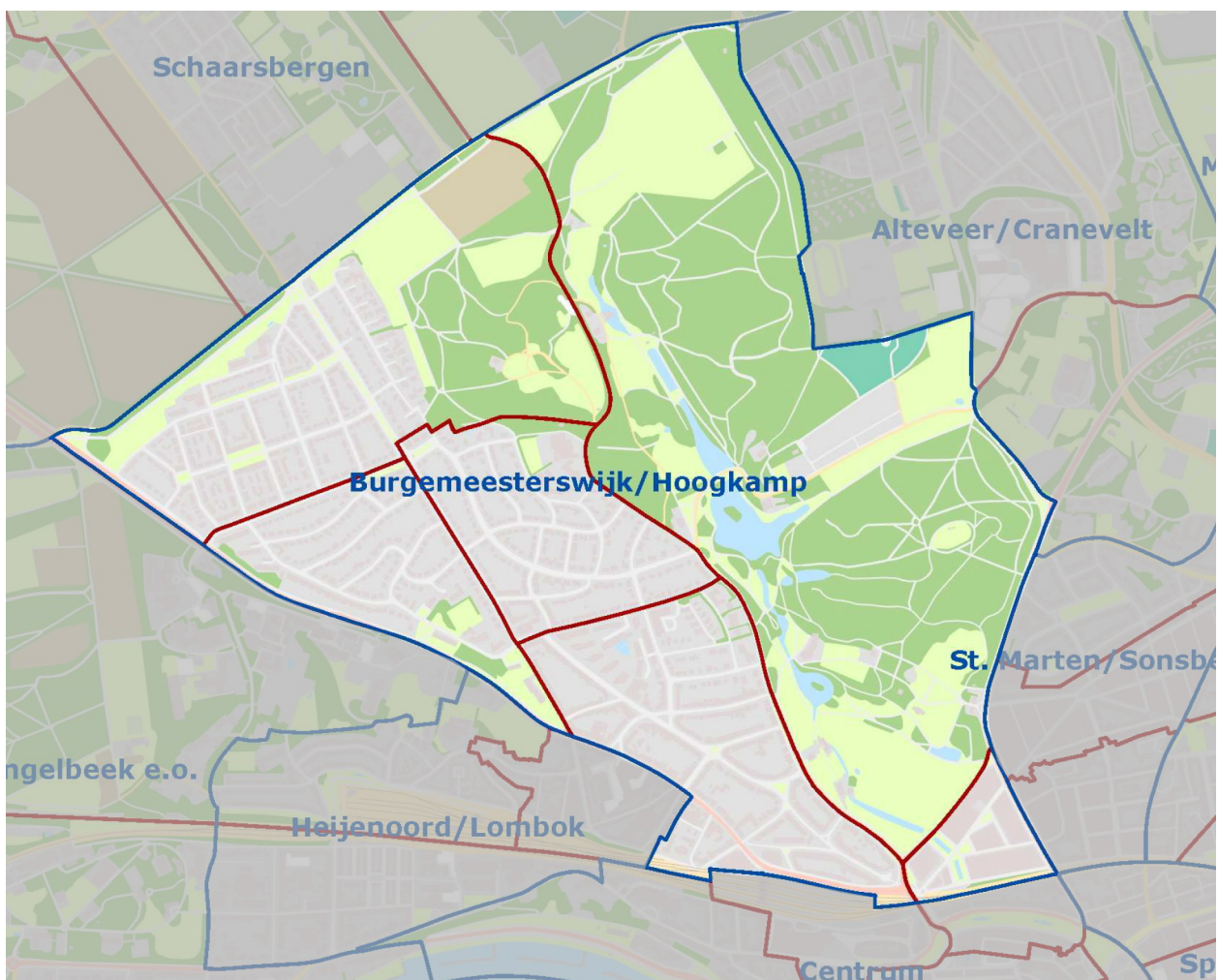
De Burgemeester Weertsstraat in bloei. Hier is een buurtinitiatief dat zorgt voor een oase voor bijen en insecten. (Inge Versteegt).

1. Inleiding

In Arnhem willen we radicaal vergroenen. Dat doet de gemeente Arnhem onder andere door het opstellen van Wijkgroenagenda's en door het uitvoeren van de daarin opgenomen actieplannen. Het doel van de Wijkgroenagenda's is om Arnhemmers actief te betrekken bij het klimaatbestendig en groener maken van hun wijk. We doen dat door wijkbewoners uit te nodigen hun ideeën en wensen met ons te delen en ze de gereedschappen te geven om ook zelf actief deel te nemen aan de realisatie ervan.

In 2024 hebben we dat proces ook in Burgemeesterswijk/Hoogkamp doorlopen. De openbare ruimte in deze wijk is al relatief groen. Daarom heeft de gemeente ervoor gekozen om tijdens het opstellen van deze wijkgroenagenda de focus te leggen op het stimuleren van het vergroenen en klimaatbestendig inrichten van private terreinen.

Plattegrond van de Burgemeesterswijk/Hoogkamp.

1.1 Participatieproces

Burgemeesterswijk/Hoogkamp heeft drie wijkverenigingen; Transvaal, Burgemeesterskwartier en Penseelstreek. Hierdoor ontstaat een verdeling in 3 delen met min of meer een eigen aanpak. Op verzoek van de Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp is de gemeente Arnhem in 2024 voor de hele wijk (dus ook voor de andere buurten) aan de slag gegaan met het opstellen van een Wijkgroenagenda.

Als basis voor deze Wijkgroenagenda hebben studenten van de opleiding Bos- en Natuurbeheer van Hogeschool van Hall Larenstein eerst een 'inrichtingsplan' opgesteld voor de buurt Hoogkamp, dat aan de gemeente en aan de buurt gepresenteerd is. Daarna zijn door de gemeente, de werkgroep en andere wijkorganisaties ook nog de volgende activiteiten georganiseerd om wijkbewoners te informeren en enthousiasmeren over het nemen van klimaatbestendige maatregelen:

- **Duurzaamheidsfestival:** Alle wijkbewoners waren op 15 september 2024 uitgenodigd voor het duurzaamheidsfestival dat georganiseerd werd door de duurzaamheidswerkgroepen van de Penseelstreek, Transvaalbuurt, Burgemeesterswijk en Schaarsbergen in Wijkcentrum de Bakermat. Tijdens het festival kwamen er verschillende thema's aan de orde, waaronder biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente en Platform Arnhem Klimaatbestendig waren aanwezig om ideeën en/of wensen op te halen van bewoners en hen te informeren en te enthousiasmeren over alle mogelijkheden, zoals subsidie, tegelophaalservice en groenadoptie.
- **Rondwandeling Hoogkamp:** Op 27 september vond er een rondwandeling plaats waar door de gemeente samen met Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp is gekeken naar mogelijkheden in de openbare ruimte om de biodiversiteit te verbeteren.

De wijkgroenagenda-kraam op de Duurzaamheidsmarkt.

- **Wijkgroencafé:** Alle wijkbewoners zijn in oktober 2024 uitgenodigd om het wijkgroencafé te komen bezoeken. Het wijkgroencafé was georganiseerd door Platform Arnhem Klimaatbestendig en is goed bezocht. Er waren meer dan 40 bewoners aanwezig. Het platform informeerde en activeerde bewoners om aan de slag te gaan met het vergroenen van hun tuin en wijk. De gemeente was aanwezig om te vertellen over het huidige groenonderhoud in de wijk en over de Wijkgroenagenda. De groen- en/duurzaamheidsgroepen van de wijk kregen vervolgens het podium om kort te vertellen waar ze mee bezig zijn. Daarna zijn we in gesprek gegaan met bewoners om hen te helpen bij het ontplooiën van hun klimaatbestendige plannen.

Uitnodiging aan bewoners.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft achtergrondinformatie over de wijk. Hoofdstuk 3 bevat het Actieplan. In hoofdstuk 4 staan de ideeën die (nu) niet uitgevoerd kunnen worden met een korte toelichting waarom niet. Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die zelf in actie willen komen kunnen in het laatste hoofdstuk vinden welke hulp ze hierbij kunnen krijgen.

1.3 Hoe verder?

De Wijkgroenagenda is voor iedereen toegankelijk via www.arnhem.nl/wijkgroenagenda. Wijkbewoners worden door de gemeente op de hoogte gehouden van de voortgang van de acties uit het actieplan via de wijkkrant en/of huis-aan-huis brieven.

De werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp aan het woord tijdens het wijkgroencafé.

2. Beschrijving huidige situatie

In dit hoofdstuk is algemene achtergrondinformatie te vinden over Burgemeesterswijk – Hoogkamp. Ook wordt een overzicht gegeven van de al bestaande groene bewonersinitiatieven in de wijk.

2.1 Algemeen

Burgemeesterwijk/Hoogkamp ligt ten noorden van het stadscentrum en het station, tegen Park Zypendaal, Park Sonsbeek en Gulden Bodem aan. Deze wijk omvat de buurten Hoogkamp, Gulden Bodem, Sterrenburg, Burgemeesterswijk, Sonsbeek/Zijpendaal & Transvaalbuurt. Doordat het op een stuwwal ligt is de omgeving heuvelachtig en is er binnen de wijk voor Nederlandse begrippen veel hoogteverschil. Het percentage koopwoningen in de wijk is hoog: 74%, ten opzichte van 43% in Arnhem als geheel (CBS, 2023). Aaneengesloten rijen herenhuizen en vrijstaande villa's worden afgewisseld met groene binnenpleintjes en een kenmerkende bomenstructuur langs de weg. Deze hoeveelheid groen is terug te zien in het relatief lage aandeel grijs in de wijk.

Percentages verharding (grijs) per buurt (privaat en publiek terrein samen) (Cobra Groeninzicht, 2021).

2.2 Biodiversiteit

In januari 2024 hebben studenten van Van Hall Larenstein in opdracht van de Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp een inrichtingsplan opgesteld voor de Hoogkamp, met een specifieke focus op vier doelsoorten die belangrijk zijn voor de biodiversiteit in de wijk:

- Egel
- Vleermuis
- Paardenbloembij
- Oranjetipje (vlinder)

Voor deze vier adoptiesoorten is er in kaart gebracht hoe de ecologische structuur kan worden verbeterd en welke concrete maatregelen daarvoor moeten worden genomen. Door gerichte maatregelen te nemen, kan de biodiversiteit in de wijk worden vergroot. In het voorjaar van 2024 hebben de studenten dit plan aan de wijkbewoners gepresenteerd. Vervolgens zijn de paardenbloembij en het oranjetipje door de wijk geadopteerd.

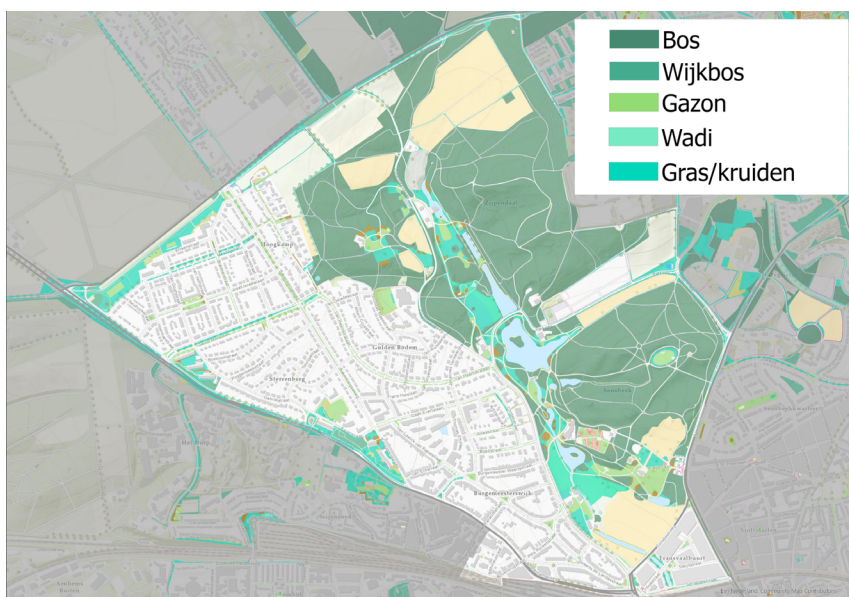

Volgens de website van Arnhem Zoemt is de wijk Burgemeesterswijk/Hoogkamp ook bijzonder geschikt voor andere bijensoorten, zoals de kleine en grote roetbij.

Naast wat de bewoners doen, neemt de gemeente ook maatregelen om de openbare ruimte biodivers in te richten en te beheren (Biodiversiteitsagenda, 2021). Bijvoorbeeld door het maaibeleid af te stemmen op het behouden en vergroten van het leefgebied van diersoorten die belangrijk zijn voor de wijk. Steeds meer plekken worden daarom omgezet van gazon (16x per jaar maaien) naar gras/kruiden (ca 1-3x per jaar maaien en afvoeren en gefaseerd maaien). Op www.arnhem.nl/maaien is meer informatie te vinden over de manier van maaien per soort groen.

Hier is te zien hoe gefaseerd maaien er in de praktijk uitziet. Dit is in de buurt Sterrenberg.

Soorten openbaar groen in Burgemeesterswijk-Hoogkamp (Opendata Gemeente Arnhem: <https://opendata.arnhem.nl/maps/groenkaart>).

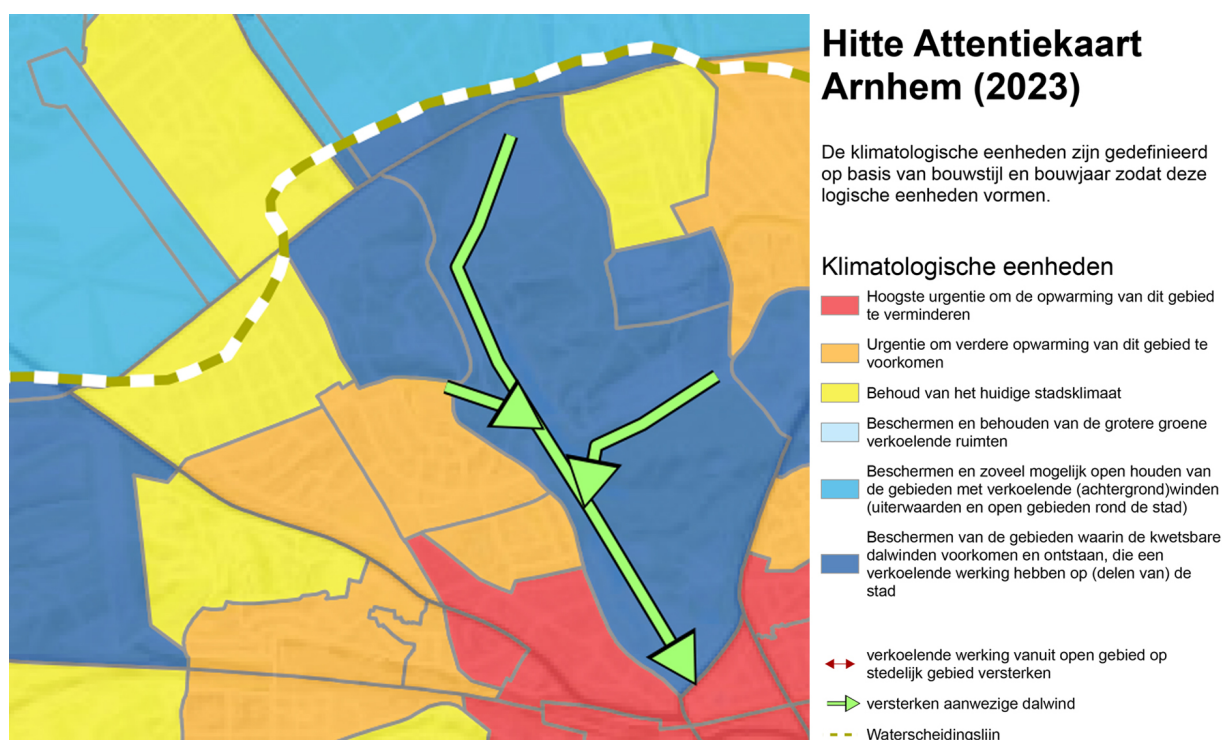

2.3 Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert: het wordt gemiddeld steeds warmer en er komen langere periodes van droogte en (hevige) regenval. Samen met wijkbewoners probeert de gemeente Arnhem de wijken daarop aan te passen. Hieronder staat beschreven hoe Burgemeesterswijk/Hoogkamp nu scoort op hitte en de 3-30-300 regel.

Hitte

De Hitte-Attentiekarta Arnhem laat zien welke gebieden binnen de stad extra kwetsbaar zijn voor hitte tijdens warme periodes. Op de kaart wordt duidelijk aangegeven waar de kans op hittestress het grootst is, door middel van kleurcoderingen die variëren van geel (minst kwetsbaar) tot rood (meest kwetsbaar). Burgemeesterswijk/Hoogkamp bevindt zich grotendeels in de gele/oranje zone, wat aangeeft dat de wijk minder last heeft van extreme hittestress dan bijvoorbeeld het centrum van de stad (rood). De buurt Hoogkamp is geel en Gulden Bodem, Sterrenberg en een klein stukje van de Burgemeesterswijk zijn oranje. De meest zuidelijke delen van de wijk (Burgemeesterswijk en Transvaalbuurt) liggen het dichtst tegen het stadscentrum en station aan en kleuren wel rood op de kaart. Deze buurten hebben daarom ook de hoogste urgentie om verdere opwarming in dit gebied tegen te gaan.

Hitte Attentiekarta Arnhem 2023 (Opendata Gemeente Arnhem: Hitte Attentiekarta 2023).

Wateroverlast

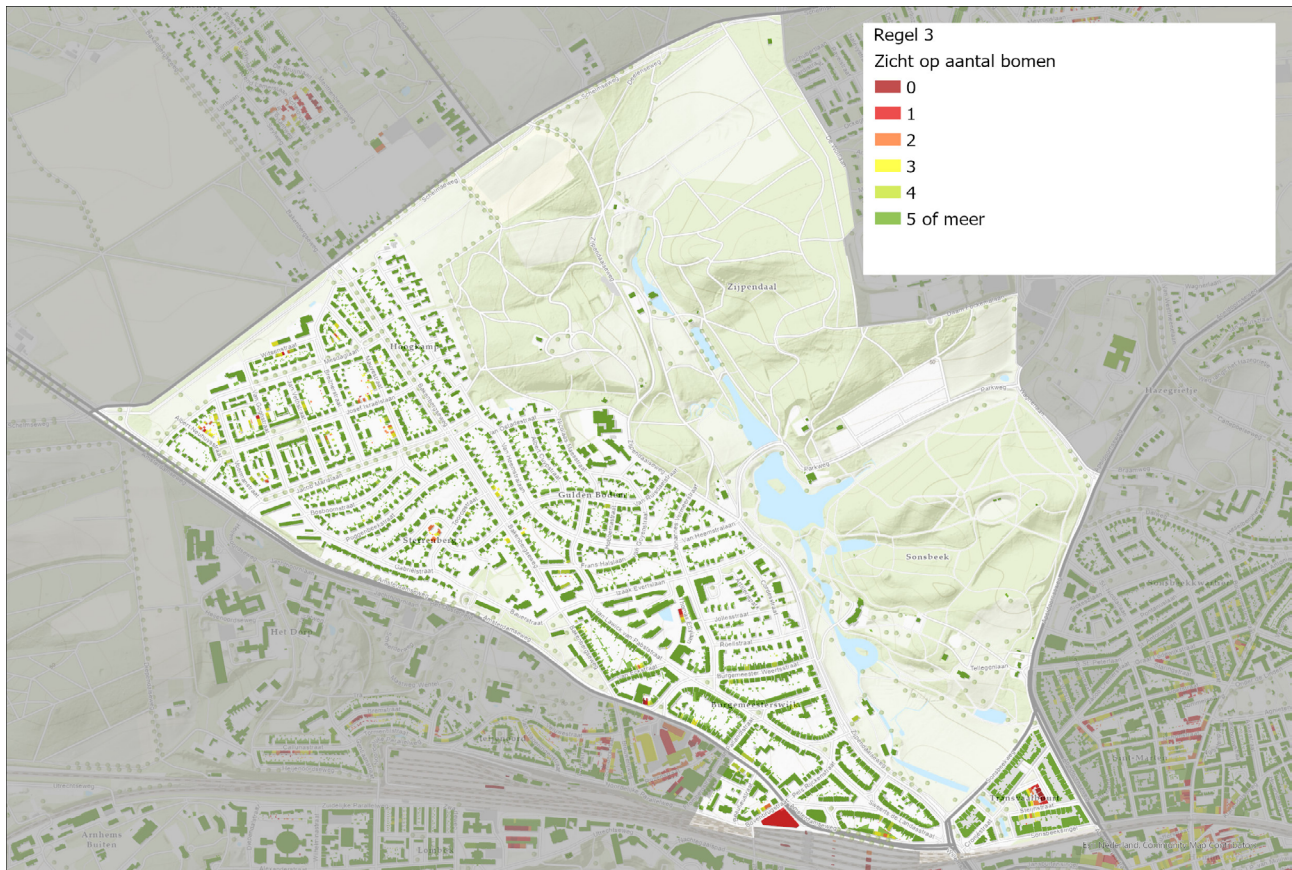
In het gebied is er bij zware regen op verschillende locaties sprake van water op straat, wat kan leiden tot overlast. Dit heeft te maken met de ligging van het gebied op de rand van de stuwwal. Water van hoger gelegen delen stroomt naar beneden, waardoor wateroverlast in de wat lager gelegen delen van de wijk kan ontstaan. Het verminderen of tegengaan van wateroverlast kan door maatregelen te treffen. Zo zijn in Burgemeesterswijk en Gulden Bodem tussen 2006 en 2014 de meeste riolen vervangen en is de openbare ruimte afgekoppeld. Dat betekent dat het regenwater van de straat niet meer terecht komt in het riool maar wordt afgevoerd naar hemelwatervoorzieningen, zoals een infiltratieput, waar het in de bodem kan zakken. Ook konden en kunnen bewoners met subsidie hun woning afkoppelen van het gemeentelijke rioolstelsel om het regenwater te laten infiltreren op hun eigen terrein.

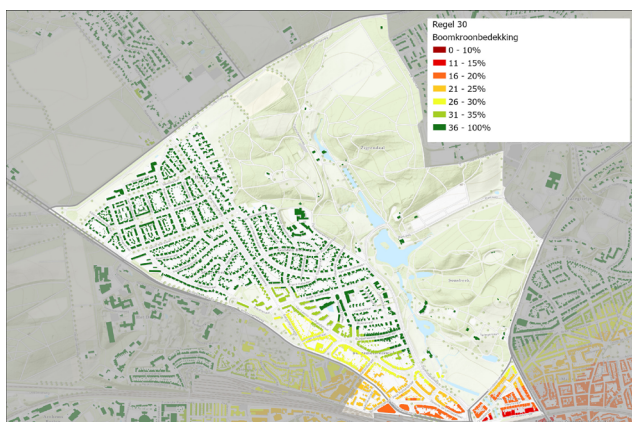
3-30-300 regel

De 3-30-300 regel is gebaseerd op onderzoek naar het belang van bomen en groen voor onze gezondheid en voor klimaatadaptatie. Het principe is dat we overal waar we wonen, werken en studeren bomen moeten kunnen zien en om ons heen moeten hebben. In Arnhem streven we ernaar dat iedere bewoner minstens 3 bomen met een kroon van minstens 28m² kan zien vanuit de woning. Om ervoor te zorgen dat deze bomen naast een mooi uitzicht ook voor schaduw zorgen, wordt ernaar gestreefd om 30% van de wijk bedekt te hebben met boomkronen. Als laatste is het belangrijk om een groene, koele plek in de buurt te hebben, namelijk binnen 300 meter afstand.

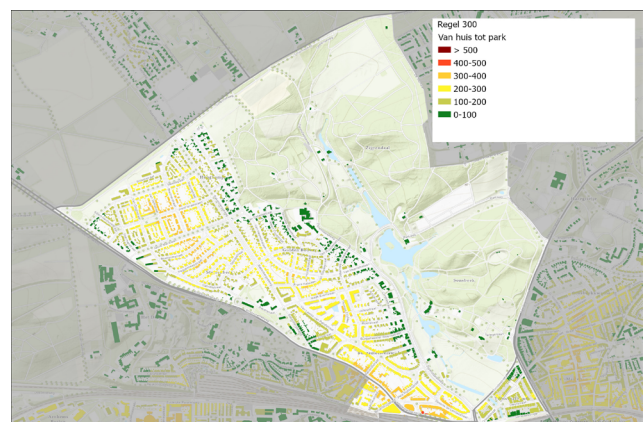
De 3 van de 3-30-300 regel staat voor het streven dat elke bewoner vanuit zijn of haar woning minstens drie bomen moet kunnen zien. Bijna de hele wijk voldoet al aan de 3-regel.

Het aantal bomen dat zichtbaar is vanuit de woning (Cobra Groeninzicht, 2024).

Op deze kaart is te zien hoeveel het boomkroonpercentage per woning is. (Cobra Groeninzicht, 2024).

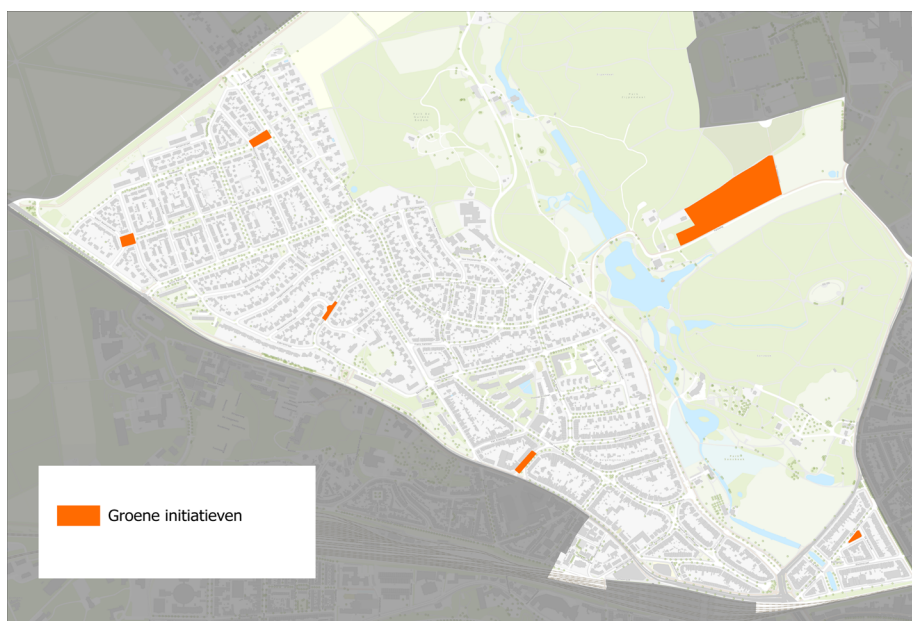
De afstand naar een koele plek vanuit de woning. In Arnhem streven naar maximaal 300 meter. (Cobra Groeninzicht, 2024).

Een groot deel van de wijk voldoet ook aan de 30% norm. Deze delen van de wijk kleuren licht tot donkergroen (31% of meer boomkroonbedekking). Alleen het zuiden van de wijk voldoet nog niet aan deze norm. Dit is ook het gedeelte van de wijk dat het dichtst tegen het stadscentrum en station aanligt en daarmee dus dichter bebouwd is. Dit zorgt ervoor dat er minder ruimte is in de openbare ruimte om groenstructuren te creëren. Er is te zien dat een deel van dit gebied, oranje gekleurd, ook het verst van een koele groene plek verwijderd ligt, namelijk tussen de 300 en 400 meter. Gelukkig heeft het grootste deel van de wijk om de hoek wél een koele groene plek om de hoek, zoals Park Sonsbeek, Zypendaal of Gulden Bodem of het groene park bij de Amsterdamseweg (Rosorum/Het Dorp).

2.4 Bestaande groene initiatieven

Voorafgaand aan het opstarten van deze Wijkgroenagenda waren er al allerlei initiatieven in Burgemeesterswijk/Hoogkamp om de wijk groener en klimaatbestendiger te maken. Hieronder noemen we er een aantal:

Het aantal groene initiatieven is te zien op deze kaart.

2.4.1 Eetbare initiatieven

Burgemeesterswijk/Hoogkamp is momenteel ondervertegenwoordigd op het gebied van stadslandbouw-initiatieven en plukbomen in vergelijking met andere Arnhemse wijken. Dit biedt kansen voor verdere ontwikkeling en uitbreiding van eetbaar groen in de wijk. Er is eigenlijk maar 1 eetbaar initiatief in de wijk – wel gelijk een hele grote: de volkstuindersvereniging Arnhem. Eén van de locaties hiervan ligt namelijk aan de Parkweg in Zypendaal. Hier zijn 144 tuinen te vinden. Net buiten de wijk -ten zuiden van de Amsterdamseweg in Park Rosorum- zijn ongeveer 20 fruitbomen door bewoners geadopteerd. Ook staat er eetbaar fruit achter de Watermolen in Park Sonsbeek.

2.4.2 Overige groene en klimaatadaptieve initiatieven

Burgemeester Weertsstraat, Burgemeesterswijk: gezamenlijk onderhoud van openbaar groen

In 2023 heeft de gemeente hier op verzoek van bewoners de verharding onder de bomen verwijderd en een deel van het trottoir vergroend waardoor een brede, bloeiende groenstrook is ontstaan. De gemeente en de bewoners hebben samen de aanleg gedaan. De buurtbewoners doen sindsdien het onderhoud met elkaar en ontmoeten elkaar meer op straat. Iedere eerste vrijdag en zaterdag van de maand tuinieren ze. Iedereen in de Burgemeesterswijk en omgeving is welkom om een ochtend mee te komen doen.

De Burgemeester Weertsstraat voorafgaand aan het vergroenen.

De Burgemeester Weertsstraat tijdens het aanplanten.

Paul Krugerplantsoen, Transvaalbuurt: gezamenlijk onderhoud plantsoen

Sinds 2022 is dit plantsoen niet langer een saai grasveld met hondenpoep, maar een plek vol met bloeiende planten die door bewoners ontworpen is en samen met de gemeente aangelegd. Gemeente Arnhem heeft financieel ondersteund bij het omzetten van gras naar vaste planten en een bankje neergezet. Het is een fijne verblijfplek geworden waar bewoners elkaar ontmoeten en waar bij warme dagen heerlijk onder de bomen gezeten kan worden. De buurtbewoners doen elke zaterdagochtend het onderhoud.

Inplanten van het groen door buurtbewoners Paul Krugerplantsoen.

Een bordje naast het Paul Krugerplantsoen vertelt meer over het initiatief.

Een half jaar naar het inplanten is het Paul Krugerplantsoen een bloeiende oase.

Hoogkamp: kruidenrijk maaien

In de Hoogkamp is het maaibeleid de afgelopen jaren op verzoek van bewoners in diverse straten aangepast om beter in te spelen op ecologische en klimatologische uitdagingen. Dit aangepaste maaibeleid heeft als doel de biodiversiteit te bevorderen en de leefomgeving voor zowel mens als dier te verbeteren.

Een van de belangrijkste veranderingen is de vermindering van de maaifrequentie. In plaats van het gras regelmatig kort te maaien, wordt nu gekozen voor extensief maaien. Dit betekent dat bepaalde grasvelden en bermen slechts één of twee keer per jaar worden gemaaid. Hierdoor krijgen bloemen en kruiden de kans om te bloeien en zaad te zetten, wat bijdraagt aan een rijkere biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap voor insecten zoals bijen en vlinders.

Ook wordt het maaisel afgevoerd om de bodem te verarmen. Dit helpt om de groei van kruiden en bloemen te bevorderen, omdat een arme bodem minder geschikt is voor snelgroeende grassen die andere planten kunnen verdringen.

Mesdaglaan, Hoogkamp: bloemenweide

Omwonenden hebben, samen met de gemeente, begin 2023 een deel van het plantsoen aan de oostzijde van de Mesdaglaan omgetoverd in een bloemenwei voor andere bijen, hommels en vlinders. Inmiddels staan daar ongeveer 35 soorten bloemen en planten en gonst het de hele dag.

Josef Israelslaan, Hoogkamp: bloemenweide

Ook aan de westzijde van de Josef Israelslaan hebben buurtbewoners, alweer een aantal jaren geleden, een deel van het plantsoen in samenwerking met de gemeente omgezet in een mooi veld voor bijen en vlinders.

Tooropstraat, Sterrenberg: gezamenlijk groenonderhoud

In de Tooropstraat in Sterrenberg wordt het groen, nadat het project groot onderhoud openbare ruimte was afgerond, in diverse bermen onderhouden door de bewoners zelf.

De groene berm in de Tooropstraat die door de bewoners zelf wordt onderhouden.

3. Actieplan

De volgende acties gaan we uitvoeren:

1. Inrichtingsplan Hoogkamp door studenten HVHL
2. Amsterdamseweg, Burgemeesterswijk: berm vergroenen
3. Izaak Evertslaan, Burgemeesterswijk: water vasthouden ter plekke
4. Paul Krugerstraat, Transvaalbuurt: insecten- en wormenhotel
5. Verbeteren ecologische verbindingen in de wijk
6. Hoogkamp: collectief sedumdaken kopen
7. Hoogkamp: aanschaf stekkenbak en bloembollen
8. Start vleermuizenwerkgroep

Hieronder staat per actie een verdere toelichting, zoals door wie de actie uitgevoerd wordt, wanneer en met welk budget.

1. Inrichtingsplan Hoogkamp door studenten HVHL

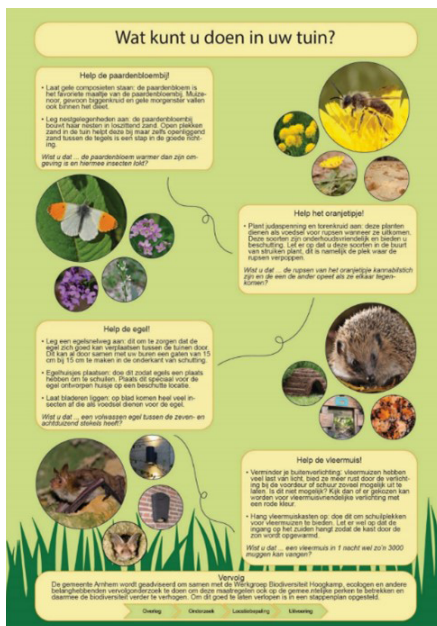
Studenten van Van Hall Larenstein hebben een inrichtingsplan opgesteld en gepresenteerd aan de bewoners van de Hoogkamp. Op de poster zijn tips te zien voor de gekozen doelsoorten; paardenbloembij, oranjetipje, egel en vleermuis. De werkgroep werkt nu aan de uitvoering van de geadviseerde maatregelen. Het volledige rapport is als bijlage toegevoegd.

Door: Studenten Van Hall Larenstein

Met: Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp

Wanneer: 2024

Budget: niet van toepassing

Poster gemaakt door studenten van Van Hall Larenstein.

2. Amsterdamseweg, Burgemeesterswijk: berm vergroenen

De bomen aan de Amsterdamseweg richting de Sonsbeekuitgang van Arnhem Centraal staan in relatief kleine plantvakken met veel verharding er omheen. Om de gezondheid van de bomen en de uitstraling van de Sonsbeekzijde van Arnhem Centraal te verbeteren, wordt er hier flink vergroend. We vergroten de boomspiegels en in afstemming met de direct aanwonenden leggen we extra groenvakken aan.

Door: gemeente

Met: bewoners

Wanneer: 2025

Budget: ja (Klimaatadaptatiefonds)

Huidige situatie Amsterdamseweg.

3. Izaak Evertslaan, Burgemeesterswijk: water vasthouden ter plekke

Tijdens flinke regenbuien verandert de Izaak Evertslaan volgens een omwonende in 'een ware rivier'. Tijdens het afgelopen Duurzaamheidsfestival kwam de vraag wat de gemeente doet om dit te verminderen en wat bewoners zelf kunnen doen. De gemeente heeft hier al maatregelen genomen: om wateroverlast te beperken zijn in deze straat in 2022 onder andere infiltratievoorzieningen aangelegd. Bewoners kunnen bijdragen door hun hemelwater af te koppelen en het water te bufferen en laten infiltreren op hun eigen terrein. Naar aanleiding van deze informatie wil de bewoner samen met de burens kijken of het mogelijk is om hun regenpijpen af te koppelen.

Door: bewoners

Met: (subsidie van de) gemeente

Wanneer: onbekend

Budget: ja (subsidie groenblauwe initiatieven: www.arnhem.nl/groenblauweinitiatieven)

4. Paul Krugerstraat, Transvaalbuurt: insecten- en wormenhotel

Bewoners betrokken bij het onderhoud van het plantsoen in de Transvaalbuurt gaan, met behulp van Stichting Arnhem Zoemt (kennis + materiaal), een insectenhotel bouwen. Ook gaan ze onderzoeken of er in de buurt genoeg enthousiasme is voor het aanschaffen en gebruiken van een wormenhotel (voor gft-afval).

Door: bewoners

Met: Stichting Arnhem Zoemt, gemeente

Wanneer: 2025

Budget: ja (voor aanschaf wormenhotel kunnen bewoners een aanvraag doen bij de Subsidie Burgerkracht)

5. Verbeteren ecologische verbindingen in de wijk

Omdat het belangrijk is dat er goede ecologische corridors zijn tussen en in de wijken, gaan de Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp en de gemeente samen uitzoeken wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

De werkgroep denkt hierbij, samen met Arnhem Zoemt, aan een ecologische verbinding voor het oranjetipje vanaf de wijk Alteveer/Cranevelt via de Schelmseweg langs de Hoogkamp naar Oosterbeek. Ook wordt voor de paardenbloembij nagedacht over een snelweg. Hetzelfde geldt voor de egel in de buurt die nog wel wat hulp kan gebruiken, door tuinen toegankelijk te maken voor foeragerende egels, dan wel ze met egelhuisjes onderdak te bieden.

In de groenstrook aan de Schelmseweg, tussen de Amsterdamseweg en de Bakenbergseweg, komt de beschermde vlinder de sleedoornpage voor. Recent zijn hiervoor extra sleedoorns in dit stuk aangeplant. Om de biodiversiteit van de groenstrook verder te verbeteren ten behoeve van vogels en andere dieren die in struiken leven, gaan de Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp en afdeling Wijkonderhoud van de gemeente samen daar extra struiken aanplanten.

Door: Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp

Met: Arnhem Zoemt, gemeente

Wanneer: 2025

Budget: niet van toepassing

Aan de Schelmseweg wordt minder gemaaid met dit kruidenrijke resultaat.

6. Collectief sedumdaken kopen in Hoogkamp

De werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp is bezig met de voorbereiding van een collectieve inkoopactie van sedumdaken voor de bewoners van de Hoogkamp.

Door: Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp

Met: bewoners van de Hoogkamp

Wanneer: 2025

Budget: ja, subsidie groenblauwe initiatieven (www.arnhem.nl/groenblauweinitiatieven) en AANjaagfond (<https://arnhemaan.nl/inspiratie/deze-duurzame-wijkinitiatieven-worden-ondersteund-door-het-aanjaagfonds>)

7. Aanschaf stekkenbak en bloembollen door Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp

De werkgroep heeft een stekkenbak op wielen aangeschaft voor de buurt om biologische stekken te verspreiden. Deze is voor het eerst op 15 september 2024 gebruikt op het Duurzaamheidsfestival in De Bakermat. Bij de derde bijeenkomst “je eigen tuin een vogelparadijs” van de werkgroep hebben ze de bak gebruikt om biologische bloembollen uit te delen.

Door: Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp

Met: gemeente

Wanneer: 2024-2025

Budget: 1000 euro van de gemeente n.a.v. NK Tegelwippen

De werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp met de gevulde stekkenbak op de duurzaamheidsmarkt (Werkgroep Biodiversiteit Hoogkamp, 2024).

8. Start vleermuizenwerkgroep

De onlangs in de Hoogkamp opgerichte vleermuizenwerkgroep gaat acties uitvoeren ter verbetering van de leefomgeving van de vleermuizen in de buurt, bijvoorbeeld vermindering van de verlichting 's nachts. Voor het uitvoeren van deze acties heeft de werkgroep met behulp van het NK tegelwippen budget 4 vleermuiskasten, 2 familievleermuiskasten en een batdetector aangeschaft.

Door: Vleermuizenwerkgroep Hoogkamp

Met: Gemeente

Wanneer: 2024

Budget: 1000 euro van de gemeente n.a.v. NK Tegelwippen

4. Acties die (nu) nog niet uitgevoerd kunnen worden

1. Van Eckstraat, Burgemeesterswijk: bomen in plaats van parkeerplekken

Een bewoner van deze bijna volledig boomloze straat klopte aan bij de gemeente met de vraag of er aan de warme zijde van de straat bomen geplaatst kunnen worden. Daarvoor zouden dan enkele parkeervakken moeten worden opgeheven. De gemeente heeft naar de ondergrond gekeken en daar blijkt geen ruimte voor bomen: er liggen te veel kabels en leidingen in de straat. Daarnaast scoort dit deel van de wijk op basis van de 3-30-300 norm goed: de afstand tot een koele groene plek is minder dan 300 meter en het percentage van schaduw door boomkronen ligt tussen de 26 en 30%, wat boven het Arnhemse gemiddelde ligt. De gemeente gaat dit dus niet uitvoeren.

De Van Eckstraat op dit moment. (Patricia Evers, 2024).

2. Steijnstraat, Transvaalbuurt: bomen in plaats van parkeerplekken

Ook in deze straat wil een bewoner bomen. Alle huidige bomen staan namelijk op particulier terrein. Doordat dit vooral kleinere bomen staan, voldoet deze straat niet aan de 30% boomkroonoppervlakte. Om ruimte te maken voor een grote boom zullen er parkeerplekken opgeofferd moeten worden. Mochten bewoners hier positief tegenover staan, dan kunnen we dit in de toekomst onderzoeken. Een makkelijkere en goedkopere manier is echter om bomen toe te voegen in de voortuinen. De bewoonster is dan ook gewezen op de actie van Platform Arnhem Klimaatbestendig 'Bomen voor Arnhem,' waarmee bewoners van deze straat goedkoop een boom kunnen aanschaffen voor in hun voortuin. Deze actie is inmiddels door bewoners gedeeld in de buurtapp, en verschillende bewoners doen nu mee aan deze actie.

Huidige situatie Steijnstraat.

3. Kruising Sweerts de Landasstraat/Bouriciusstraat, Burgemeesterswijk: herinrichten straat

Een bewoner stelde voor de straat anders in te delen zodat er meer ruimte zou worden gecreëerd voor groen, iets wat ook de hitte in de zomer vermindert. Hier is een gehele herinrichting voor nodig en doordat deze buurt goed scoort op de 3 en 300 regel, heeft het geen prioriteit. Ook is onderzocht of er een boom op het grasveldje toegevoegd kan worden, maar daar liggen te veel kabels en leidingen in de weg.

Kruising Sweerts de Landasstraat en Bouriciusstraat.

5. Wat kun je zelf doen?

Een groener Burgemeesterswijk/Hoogkamp begint in je eigen tuin. Door tegels te wippen en te vergroenen wordt het koeler tijdens zomerse dagen, verkleind de kans op wateroverlast bij een hoosbui en zorgt voor meer stadsnatuur. Groen maakt gelukkig en laat de waarde van uw woning stijgen. Zo kan je aan de slag met:

- Tegelwippen: Tegels die gewipt wordt voor groen worden gratis door de gemeente opgehaald. Meld ze aan via www.tegelophaalservice.nl
- Plant een boom: Een boom zorgt voor koelte, droge voeten en leven in de tuin. Via www.BomenvoorArnhem.nl kan je voor een klein bedrag al een boom aanvragen.
- Vergroen de tuin, gevel of het dak.
- Regenwater afkoppelen en opvangen om weer te gebruiken voor planten of het streeploos lappen van de ramen.

Op de website van Platform Arnhem Klimaatbestendig staan mooie voorbeelden:

<https://www.arnhemklimaatbestendig.nl/wat-kan-jij-doen/>

Voor deze klimaatregelen kan je de Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven aanvragen via www.arnhem.nl/klimaatadaptatie.

Een geveltuin en een boomtuin.

Heb jij een idee om je buurt klimaatadaptief te maken? Dat kun je melden bij Team Leefomgeving (noord-west@leefomgevingarnhem.nl), die samen met jou zullen kijken of dit idee uitvoerbaar is. Of, als je burens dit idee delen, dan kunnen jullie via het AANjaagfonds ondersteuning krijgen om dit idee om te zetten naar een concreet plan. En voor financiële ondersteuning bij de uitvoering van het plan heeft de gemeente de subsidieregeling groenblauwe initiatieven. Of doe een aanvraag bij het wijkbudget.

Voor kleine vergroeningsacties in je straat of buurt kijk je op www.arnhem.nl/groenebuurt. Daar zie je wat de mogelijkheden zijn, vind je inspirerende voorbeeldprojecten en kun je een aanvraag indienen bij de gemeente.

Een voorbeeld van een fleurige geadopteerde boomtuin in de Tooropstraat.

Let op: je bent zelf verantwoordelijk voor het regelmatig onderhouden van dit groen!

Rol bewoners bij vergroten biodiversiteit

Bewoners kunnen ook helpen de biodiversiteit in Burgemeesterswijk/Hoogkamp te vergroten. Bijvoorbeeld door hun tuin of balkon groen in te richten of door mee te doen aan het programma 'Adopteer een Bij' van Stichting Arnhem Zoemt.

Inwoners kunnen de gemeente ook helpen door waarnemingen van (bijzondere) dieren en planten in te voeren via waarneming.nl. De identificatieapp Obsidentify kan hierbij helpen. Op die manier komen de waarnemingen bij de gemeente terecht en dat kan erg handig zijn voor het verkrijgen van een goed beeld van de aanwezige biodiversiteit in de wijk.

Samen maken we Burgemeesters/Hoogkamp Klimaatbestendig!

